

VLADIMÍR TARINA

2014

TOP 10 TIPOV PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA

JAZYKOVÁ
ŠKOLA

bezplatná e-kniha

PREDSLOV

Vážený študent,

vitajte na začiatku dobrodružnej cesty jazykového vzdelávania. Stiahnutím tejto malej elektronickej publikácie ste urobili prvý krok k štúdiu cudzieho jazyka a posunuli sa o stupienok vyššie vo svojom jazykovom vedomí. Áno, áno, presne viem, čo vám prebehlo hlavou: „Ach jaj, už som urobil veľa-veľa prvých krokov...“ Správne. Je úplne jedno, či ste v tomto smere úplný nováčik, alebo sa považujete za jazykového veterána. Jazyk, chvalabohu, kvitne v každom veku. Krása spočíva práve v tom, že na tejto ceste neexistuje žiadny skutočný začiatok, a rovnako tak neexistuje jediná cieľová stanica.

Možno vás do štúdia núti samotná škola a pravidelne pred písomkou premýšľate, kde si schováte ťahák tentokrát. Našťastie, na každý problém existuje riešenie. A keby len jedno! Dovolím si vám hneď takto zhurta jedno ponúknuť: sadnite si vždy pred učiteľa, pretože väčšinou sa počas testu prechádza, alebo... zožeňte si ospravedlnenku – najlepšie od rodiča. Bohužiaľ, tieto ťahy vyriešia vaše problémy iba dočasne. Skôr či neskôr si budete musieť zasadnúť do lavice a pustiť sa do galejí, ktoré odpoveď, ústna alebo písomná, prinesie. Pokiaľ si nevymyslíte riadne kvalitný argument, prečo sa nemôžete dostaviť na hodinu, ako napríklad pohreb vašej praprababičky, ktorá zomrela pred sto rokmi, dám vám radšej aj druhú radu – začnite sa učiť.

Druhá alternatíva, hoci sa niektorí lenivci môžu uraziť, je oveľa efektívnejšia, a to najmä z dlhodobého hľadiska. Aké semienko snahy zasejete, také plody budete zbierať. Štúdium jazyka však nie je také krvopotné, ako sa na prvý pohľad zdá. Práve naopak. Je vedecky dokázané, že pre dosiahnutie akéhokoľvek cieľa je potrebných iba niekoľko miligramov mozgovej hmoty. Som si istý, že ich má každý z nás. Musíte iba vedieť, kde a ako udrieť. V takomto prípade sa náš na prvý pohľad detektívny thriller skončí šťastne.

V tejto maličkaj, ale veľmi hodnotnej knihe vám prezradím 10 najlepších tipov pre efektívne štúdium anglického jazyka, poznaním ktorých zvládnete učenie ľavou zadnou. Prosím, čítajte ich v takom poradí, v akom nasledujú. Na ceste v jazykovom zdokonaľovaní neexistujú žiadne skratky. Chvalabohu v súčasnosti existuje učebných metód od výmyslu sveta: tisíce kníh, učiteľov či jazykových škôl. Každý si môže vybrať podľa vlastného gusta. Otázka však nie je v metodikách a učiteľoch, ale vo vás – pracujete na sebe, alebo nie? Všetko ostatné sú iba „nástroje“, ktorými svoj cieľ dosiahnete. Sú dôležité, ale nie sú všetko. Tajomstvo spočíva vo vašej jedinečnej osobnosti a pevnej vôli. Pokiaľ nevynakladáte žiadne úsilie a nechávate všetku prácu na učiteľa, nečaká vás nič, len sklamanie.

Dôvod, prečo marketingové ťahy ako „*po anglicky rýchlo a jednoducho*“, „*100 nových slovíčok za hodinu*“, „*angličtina 10-krát rýchlejšie*“, „*najefektívnejšia metóda výučby*“, „*naučte sa najľahší jazyk na svete*“, „*zabudnite na gramatiku, rozprávajte*“ alebo v poslednej dobe najčastejšie skloňovaná „*moderná komunikačná metóda*“, sú vysoko efektívne, je ten, že útočia priamo na citlivú strunu lenivého spotrebiteľa. „Nič neurobiť a veľa získať“ sa stalo akýmsi životným mottom, v ktoré slepo veríme a len zriedkakedy si priznáme, že je zároveň výsledkom prehnaných očakávaní, prudkých pádov a následných depresii z nedosiahnutého cieľa.

Na našich hodinách sa sústreďíme najmä na študenta a jeho potreby. Zisťujeme, kde ležia jeho silné a slabé stránky, a snažíme sa nájsť rozličné spôsoby, ako ho neustále motivovať k pokroku. Cieľom je, aby výučba bola zaujímavá, pestrá a neustále rôznorodá. Vystúpiť zo svojej „zóny pohodlia“ predstavuje prvý a zároveň najdôležitejší krok k plnohodnotnému štúdiu, ktorý by každý študent mal urobiť. V prípade, že vás tieto riadky dostatočne nemotivovali a neustále hľadáte výhovorky typu „*som už starý/á, nemám čas, bývam ďaleko, je to zbytočné, nechce sa mi, radšej ešte počkám a o 10-15 rokov sa začnem učiť čínštinu – tá bude tak či onak svetovým jazykom*“, prezradím vám ešte jedno malé tajomstvo.

V tomto smere neexistuje žiadne „potom“ alebo „zajtra“. No dobre, dostali ste ma. Existuje – v obmedzenom zmysle slova. Je tu však jeden malinký problém, resp. prvok, ktorý nás neustále sprevádza a ktorý vždy hrá proti nám – čas. Veru, ak máte nazvyš ďalších x-y rokov čakania a posilňovania nedôvery vo vlastné schopnosti, znamená to, že si život nevážite dostatočne.

Nečakajte, že uplynú ďalších 10 rokov, aby ste mohli byť o krok bližšie k svojmu snu. Začnite už teraz. Už dnes.

Jazyk nie je taký ťažký, ako sa na prvý pohľad zdá. Princíp je jednoduchý – vy viete „čo“ a my vieme „ako“. Dôležité je ísť a nezastavovať sa. Nefilozofovať a pracovať. Je to dobrodružstvo, ktoré nebudete ľutovať. Sme pripravení vás na tejto ceste sprevádzať.

#1 STANOVTE SI SVOJ CIEĽ

Mnoho ľudí sa ma pýta, prečo som v našom rebríčku hodnôt zadal stanovenie cieľa ako číslo jeden. Pravdupovediac, zrejme len veľmi ťažko vylovím v pamäti študenta, ktorého by otázka typu „Prečo sa chcete učiť angličtinu?“ nezaskočila. Určiť si svoj cieľ a mať predstavu, za aký čas ho chcete dosiahnuť, je tá najdôležitejšia informácia – pre vás aj pre učiteľa. Predstavte si, že prídete do cestovnej kancelárie alebo na letisko a chcete si kúpiť letenku. Príslušný pracovník sa vás, pochopiteľne, spýta: „Kam by ste chceli letieť?“ V istom zmysle sa lietanie podobá jazyku. Ak nemáte tušenie, kde sa nachádzate a kde plánujete pristáť, je nepravdepodobné, že to bude vedieť váš učiteľ, resp. daná inštitúcia, ktorá vám poskytuje služby jazykového vzdelávania. V skratke – vždy hľadajte dôvody, prečo sa jazyk učíte a čo *konkrétne* sa chcete naučiť, prípadne na akej jazykovej úrovni by ste sa chceli nachádzať po absolvovaní kurzu.

Druhý dôležitý faktor nevyhnutne spätý so stanovením cieľa je čas. Príklad. Dali ste si novoročné predsavzatie a s konečnou platnosťou a rukou na srdci ste prehlásili, že sa naučíte „dohovoriť“ trebárs na dovolenke, či už rukami, alebo nohami. Blahoželám vám! Ako ale neskôr zistíte, či ste svoj cieľ skutočne dosiahli? Nuž, odpoveď vám dá práve stanovený čas, ktorý by mal byť dohľadný, nie príliš dlhý. Ak ste svojmu predsavzatiu pričlenili lehotu PIATICH ROKOV, váš mozog nebude pod dostatočným tlakom, pretože bude uspokojený s „dostatočnou časovou rezervou“.

Cieľ musí byť reálny, dosiahnuteľný a, samozrejme, takticky rozložený na menšie ciele. Vždy sa posúvajte krok za krokom. Pomaly, ale stabilne. Neponáhľajte sa ani nepreskakujte učivo. Šetrite si sily. A hlavne – nikdy nezabúdajte na svoj cieľ.

#2 GRAMATIKA JE DÔLEŽITÁ

„*P*reboha, ďalší mučiteľ!“ Nebojte sa, nie je to také strašidelné, ako sa na prvý pohľad zdá. Než sa dostaneme k veci, skúsme malý experiment. Na chvíľu si vymeníme miesta. Vy budete učiteľ a ja študent. Inými slovami, aby ste pochopili skutočnú podstatu informácie, ktorú sa vám snažím odovzdať, je nutné pozrieť sa na celú záležitosť z pohľadu učiteľa. Uvediem malý príklad. Prídem k vám do jazykovej školy. Nikdy predtým som sa neučil po anglicky, a teda som úplný začiatok. Po prekonzultovaní jednotlivých možností štúdia vám poviem: „*Viete, ja sa chcem učiť hlavne komunikovať, nie sa učiť gramatiku.*“

Musím povedať, že táto výpoveď je skutočne najfrekvencovanejšia z celej pestrej palety možných výpovedí. Pravdupovediac, po všetkých tých odučených hodinách ma už ani trochu neprekvapuje. Chcete vedieť, prečo je najfrekvencovanejšia? No dobre. Po prvé sú na vine „zvrátené“ predstavy o jazyku ako takom, a po druhé je to nesprávny a úplne nelogický, ničím nepodložený prístup či už k štúdiu, alebo k samotnej výučbe anglického jazyka. Už veľakrát som sa snažil nesprávne informovanému študentovi vysvetliť, ako jazyk funguje, no nikdy som nebol spokojný, ako sa to podarilo. A pretože som nadpriemerne tvrdohlavý, pokúsim sa to vysvetliť opäť pri písaní tejto publikácie.

Jazyk funguje ako jedinečný systém a skladá sa z jednotlivých zložiek, ktoré sú so sebou bezprostredne prepojené. Ignorovať jednu by znamenalo ignorovať všetky ostatné. Keď už sme pri tom, zamysleli ste sa vôbec niekedy, čo je to GRAMATIKA? Paradox je ten, že hoci sa ju mnoho študentov nechce učiť, sami nevedia, čo tento pojem v skutočnosti znamená. Keďže som od prírody viac praktik ako teoretik a nerád študentov zaťažujem zbytočnou terminológiou, napíšeme si dve vety:

My brother was at school yesterday and did a test a

Me brother is on skull yesterday and made test.

Možno už teraz bez akýchkoľvek pochyb tušíte, že prvá veta je GRAMATICKY správna. Použili sme *was* namiesto *is*, teda minulý čas, keďže hovoríme o včerajšku (*yesterday*); *my* namiesto *me* (rozdiel medzi zámenami v pozícii prídavného mena alebo predmetu); *school* namiesto *skull* (pravopisná stránka, ktorá bezprostredne zasahuje do gramatickej roviny, pričom *skull* znamená *lebka*); predložku *at* namiesto *on*, keďže máme na mysli priestory školy, a nie strechu (predložka označujúca miesto); *did a test* namiesto *made test* (kolokácia, čiže vzájomná väzba slov, v tomto prípade slovesa a podstatného mena: „*do a test*“, kedy „*test*“ sa zvyčajne neviaže so slovesom „*make*“ – viac súvisí s rovinou lexiky, teda slovnej zásoby). Čerešničku na torte predstavuje neurčitý člen „*a*“ (*did a test*), ktorý nám v druhej vete akosi chýba. Teraz zistíme, že...

Ak prvú vetu navyše prečítame so správnou výslovnosťou, môžeme stanoviť záver, že je po GRAMATICKEJ, LEXIKÁLNEJ (slovnej) a FONETICKEJ (zvukovej) stránke správna. Keby sme sa výraz „*brother*“ rozhodli zmeniť na „*bro*“, zasiahli by sme do vety na jej ŠTYLISTICKEJ rovine (zmenila by sa nám z neutrálnej na neformálnu).

Tak, konečne! Teoretický traktát máme za sebou. Teraz, keď ste načerpali nové vedomosti, položím vám otázku: Boli by ste schopní vyjadriť ZMYSLUPLNÚ myšlienku v cudzom jazyku bez základných znalostí gramatiky? Alebo bez správnej výslovnosti či slovnej zásoby? Zrejme nie. Možno by ste sa horko-ťažko dopracovali k základnej pointe, i keď ani to vám nikto nemôže stopercentne zaručiť. Ak nechcete znieť ako smiešna figúrka prisťahovalca vo filmoch, rozhodne sa gramatike venujte.

Rovnako tak všetky jazykové zručnosti (rozprávanie, počúvanie, čítanie, písanie) je potrebné budovať súčasne a harmonicky. Rozprávajte čo najviac a vždy, keď máte príležitosť (aj keď s chybami). Veľa počúvajte, či už anglické piesne alebo filmy. I keď sprvoti nebudete rozumieť, postupne si vypracujete „ucho“ na rozličné komunikačné situácie. Aby ste nezanedbali pravopisnú stránku jazyka, ktorá vás bezprostredne reprezentuje formou písomnej komunikácie (maily, klasické listy, pohľadnice, Facebook, Skype a pod.), navštívte napr. anglické internetové spravodajstvo. Zapamätajte si – celok je taký silný, ako je silná jeho najslabšia časť. Ak viete rozprávať, no neviete

písať, ste ukrátení o obrovskú časť jazykového potenciálu. Preto je gramatika jazyk a jazyk je gramatika. Je to lepidlo držiace všetky zložky pohromade. Bez nej, podobne ako bez slovnej zásoby či správnej výslovnosti, by sa celá štruktúra jazyka zosypala ako domček z kariet. Samozrejme, gramatiku treba trénovať v kontexte, situačne a hlavne FUNKČNE. Nespadnite do tejto jazykovej pasce!

#3 VYHLÁDAJTE JAZYKOVÚ ŠKOLU

ŽARTY NABOK

Cieľom tejto časti nie je prezentovať našu alebo inú školu, ale pozrieť sa pravde do očí. Nechcem ignorovať nikoho talent, nadanie či skryté schopnosti. Učebnice pre samoukov majú vo sfére jazykového vzdelávania svoje pevné miesto a mali by tvoriť nevyhnutnú súčasť knižného

arzenálu každého študenta. Samozrejme, všetky učebné pomôcky sú iba nástroje a je potrebné s nimi vedieť správne narábať, aby sa predišlo nežiaducim „zraneniam“. V žiadnom prípade nesiahajte po knihe určenej pre samoštúdium bez konzultácie s fundovaným učiteľom a už vonkoncom nie, ak ste úplný začiatočník. V tejto časti sa preto do úlohy pokusného králika vložím ja sám.

Nedávno som v sebe našiel odvahu a rozhodol som sa naučiť sa hrať na bicie. Hoci ma tento nástroj vždy fascinoval, nikdy som nevedel, či mám hudobný sluch, alebo nie. Povedal som si – pokiaľ neskúsim, nezistím. Zaobstaral som si lacnejšiu verziu elektronických bicích, aby som v dome nerobil rámus. Problém bol v tom, že som sa vlastne hanbil hrať pred niekým iným, keďže som neovládal ani len najzákladnejšie beaty.

Tak som si teda, odpusť mi, Bože, stiahol nejaké noty a z Youtubu okukal ťahy neznámych muzikantov. Takto to so mnou išlo asi pol roka. Áno, dosť dlho. Keď som si myslel, že „hádám už niečo viem“, rozhodol som sa vyhľadať učiteľa, aby som sa zdokonalil. Určite tušíte, ako to dopadlo. Veru, zlovykov bolo požehnané. Aké ponaučenie z toho vyplýva?

Ak máte finančné prostriedky, ktoré by ste chceli rozumne investovať do svojho jazykového rozvoja, ani sekundu neváhajte nad jazykovým kurzom. Je na nezaplatenie mať vedľa seba niekoho, kto vie čo a ako. V prípade, že sa chcete naučiť po anglicky kvalitne, a nie sa iba akosi „pohrať“,

navštívte vierohodnú jazykovú školu, a to najlepšie v blízkosti vášho bydliska. Samozrejme, aj tu platí staré známe – dôveruj, ale preveruj. Pri výbere školy si preto vždy preverte, či:

1. majú učitelia jazykovedné vzdelanie (pokiaľ angličtina nie je ich materinský jazyk);
2. sú kurzy rozdelené podľa jazykových úrovní (najlepšie *CEF – Common European Framework*);
3. škola vyučuje z kvalitnej a overenej literatúry, a teda či má kurz pevnú štruktúru, a nie iba akési „pozliepané“ či „prefotené“ materiály zo stoviek rozličných učebníc alebo, nedajbože, vytvorené svoje vlastné a ničím nepodložené učebné osnovy, čiže „z brucha“;
4. má škola prijateľné ceny – ani príliš vysoké, ani príliš nízke (tzv. dumpingové) ceny, ktoré sú často na úkor kvality poskytovaných služieb;
5. má škola pozitívne referencie (napr. od bývalých študentov alebo ich známych).

Spomenuli sme iba najzákladnejšie body, podľa ktorých spoznáte kvalitnú jazykovú školu. Ak by ste sa chceli dozvedieť na túto tému viac, navštívte našu internetovú stránku a prečítajte si blog na tému *Ako spoznáte dobrú jazykovú školu* (<http://www.jazykovaskolago.sk/sk/article/34/109/ako-spoznate-dobru-jazykovu-skolu>). Definitívne však v najbližšej dobe nejakú vyhľadajte. Za žiadnych okolností sa neučte sami, nech sa už nachádzate na akejkoľvek jazykovej úrovni sa. Vždy hľadajte podporu. Buďte v kruhu iných študentov, učiteľov alebo rodených hovoriacich. Navštevovanie jazykovej školy nie je vždy iba o štúdiu. Nevyhnutnou súčasťou je aj socializácia s ľuďmi, ktorí majú rovnaké potreby ako vy. Je to dar, príležitosť, skúsenosť. Naložte s týmto bohatstvom rozumne.

#4 VYCESTUJTE

IDE DO TUHÉHO

Štúdium, resp. pobyt v anglicky hovoriacej krajiny je nepochybne skúsenosť, ktorá stojí za napísanie pár zmysluplných riadkov. V prvom rade vám ale poviem, čo pobyt v zahraničí pre zdokonalenie sa v cudzom jazyku NIE je. Mám na mysli rozličné niekoľkomesačné ovocinárske brigády, kde ste obklopení najmä svojimi slovenskými či poľskými kamarátmi, alebo krátkodobé, víkendové rozlúčky so slobodou. Je skvelé, ak idete do cudziny zarobiť si, spoznať neznáme kúty Zeme či len zohnať pár pekných fotiek na váš Facebook, vždy by ste ale mali mať jasno v tom, čo očakávate. Ďalšia najčastejšia chyba je tá, keď sa „dobrodruh“ rozhodne navštíviť danú krajinu bez toho, aby ovládal najbežnejšie situačné frázy, resp. bez toho, aby ovládal základnú gramatickú či lexikálnu štruktúru jazyka.

Hoci pobyt v anglicky hovoriacej krajine, či už krátkodobý, alebo dlhodobý, nie je nevyhnutnou podmienkou na ovládanie cudzieho jazyka, dovoľm si tvrdiť, že je to tá NAJLEPŠIA príležitosť zažiť ho na vlastnej koži a následne sa v ňom zdokonaľiť. Žiadna anglická kniha, film, pieseň či hamburger vám dostatočne nepriblížia každodennú anglickú komunikáciu tak, ako skutočné prostredie a skutoční ľudia, ktorí sa v ňom pohybujú.

Musíte však vedieť, ako takýto pobyt čo najefektívnejšie využiť. Je to jednoduché. HOVORTE a POČÚVAJTE čo najviac. Majte oči a uši na stopkách. Využite každú príležitosť na konverzáciu s rodeným hovoriacim. Nebojte sa robiť chyby. Nikto nemá dôvod sa na vás smiať. Objednajte si jedlo v reštaurácii, spýtajte sa na cestu okoloidúceho, odveďte sa metrom. Zrazu zistíte, že príležitosti na vás čakajú na každom rohu. Otvorte sa a dajte im šancu! Rozhodne nebudete ľutovať.

#5 OPAKUJTE SI

Veru, áno, opakovanie je dôležité. Dokonca viac, ako si myslíte. Dovolím si bez výčitiek tvrdiť, že z celej škály možných chýb, ktoré študenti počas štúdia robia, je nedostatočné opakovanie najčastejším zdrojom všetkých problémov. S nedostatočným opakovaním veľmi úzko súvisí aj nepravidelnosť učenia či celkové zlé načasovanie štúdia ako takého. Stáva sa vám to tiež?

Zverím sa vám s niečím veľmi „delikátnym“ a čisto učiteľským. Práca učiteľa má svoje pre i proti, podobne ako každé iné zamestnanie. Nie som zástanca teórií, že je ťažšie ako trebárs práca inštalatéra, či podobných egoistických tvrdení. Koniec koncov, sme ľudia. Rozdiel je možno v tom, že moja práca nie iba akýmsi zdrojom obživy, ale je zároveň aj trochu osobná. Ľudia, ktorých učíte, sú súčasťou vášho života, a je jedno, či na konci pracovného týždňa zamknete dvere školy, alebo nie. Neviete si predstaviť, ako mi srdce zaplesá, keď neplánovane zistím, že si študenti opakovali učivo. Je to veľký prejav úcty k mojej osobe a k mojej práci. Ďakujem vám!

Veľký problém však spočíva v mylnej domnienke študentov, že učiť by sa malo na hodine. K tomu neodmysliteľne patrí aj dezorientovaný pohľad typu: „Zase domáca úloha?“ Tá však nie je iba senilný výmysel učiteľa, ak by ste sa doma nedajbože nudili. Pravda je taká, že veľká časť štúdia jazyka sa odohráva mimo učebne. Toto je fakt, ktorý súčasná mladá, ale aj staršia generácia študentov často ignoruje. Je to vo veľkej miere spôsobené pasivitou a očakávaním, že UČITEĽ je tu na to, aby UČIL, a nie aby SA UČIL samotný študent. A preto my úbohí učitelia chodíme so zvesenou hlavou a hovoríme si: „Ach jaj, keby sa do toho čo len trošičku doma pozrel.“ Práve to „trošičku“ je príčinou rozdielov medzi tými, ktorí na sebe skutočne vidia výsledky svojej práce, a tými, ktorí o nich môžu iba snívať.

Náš mozog najlepšie pracuje na báze pravidelnosti. Jeho najvyšším cieľom je udržanie maximálneho poriadku. Ak teda chodíte na kurz dvakrát či trikrát týždenne a v iné dni sa okrem toho učíte pravidelne 30 minút pred večernou telenovelou, už teraz vám vrelo podávam ruku spolu s gratulačným listom. Samozrejme, pravidelnosť je relatívna. Aj raz mesačne vždy v pondelok je istým

spôsobom pravidelné učenie, no mozog takto nedostáva dostatočnú intenzitu a čas na uloženie potrebných informácií. Zapamätajte si – 20 minút každý deň je lepšie ako 4 hodiny naraz, napr. raz mesačne. Vyberte si na učenie taký čas, aký vám najlepšie vyhovuje. Niektorí sú ranní vtáči a majú najviac energie po rannej očiaste, niektorí sa nevidia dostať „do švungu“, až pokiaľ neodbije šesť hodín večer. Započúvajte sa do svojho vnútorného hlasu. Experimentujte a spoznávajte samých seba. Jednoduché, však? Zostáva teda už len jedno – využiť, čo sme sa naučili, v praxi.

#6 TESTUJTE SA

NEUSTÁLE

Je skutočne udivujúce, koľko študentov navštívi našu školu a nemajú ani tušenie o tom, na akej jazykovej úrovni sa nachádzajú. Často si ani neuvedomujú, ako táto informácia učiteľovi vo veľkej miere uľahčí prácu, a to v zmysle vytvorenia či už individuálneho študijného plánu, alebo výberu správneho testu na zaradenie do príslušného kurzu. Testy by, pokiaľ je to možné, mali byť komplexné a mali by sa zameriavať na všetky jazykové zručnosti. Testy typu „preložte vety“ alebo, nedajbože, „preložte slovíčka“ ani zďaleka nehovoria o úrovni vášho jazykového vedomia. Práve problematike neustáleho zlozvyku prekladania sa podrobnejšie venujeme v našej druhej e-knihe s názvom TOP 7 CHÝB PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA. Majte neustále na pamäti, že testy sú tu pre VÁS. Niektorí študenti sa totiž z rozličných a mne doposiaľ neznámych dôvodov nechcú nechať otestovať. Zrejme je za tento fakt zodpovedný strach alebo určitá dávka neistoty, no poznať svoj východiskový bod je veľmi dôležité a pomôže vám nasmerovať kormidlo správnym smerom. Avšak úspešné absolvovanie čiastkových testov nie je iba akýmsi vyzdvihovaním nášho jazykového ega. Primárne slúži ako nástroj na sledovanie pokroku, pričom stredobodom pozornosti by mala byť práve analýza silných a slabých stránok študenta.

Pýtate sa, prečo sú tieto informácie dôležité? Nuž, veľmi úzko súvisia so stanovením a dosahovaním cieľa. Ak ste si nejaký určili a chcete vedieť, ako napredujete, test je jedným z možných nástrojov spätnej väzby. Navyše nám poskytuje KONKRÉTNE čísla. Váš test je totiž na papieri – uložený v databáze a slúžiaci pre budúcu analýzu. Vďaka nemu viete, na ktorých stránkach vášho anglického JA treba ešte popracovať a ,naopak, čomu sa venovať už príliš netreba. Logické, však? Nemá zmysel učiť sa dookola niečo, čo už viete. Testy teda efektívne šetria drahocenným časom študenta. Pre dosiahnutie svojho cieľa potrebujete hmatateľné údaje. Nepohybujte sa v hmle. Stavte na istotu. Verte faktom.

#7 NEZABÚDAJTE, ŽE STE JEDINEČNÍ

Presne tak! Starý známy nadpis vystihuje celú myšlienku nasledujúcej časti. No aby ste ju s ľahkovážnou spokojnosťou nepreskočili, dovoľm si vám o nej niečo poučné napísať. Krása povolania učiteľa spočíva aj v tom, že neexistujú dvaja rovnakí študenti. I keď môžeme všetkých „adeptov na úspech“ zaraďovať do rozličných vekových kategórií či jazykových úrovní, stále sa nedostávame k samotnej podstate osobnosti študenta. V každej skupine sa totiž nájdú silnejší a slabší. Je to veľmi bežné a, samozrejme, úplne prirodzené. Ak máte pocit, že ostatným ide učenie ľahšie a pripadáte si pri nich ako analfabet, nezúfajte. V jazyku nikdy nepôjdete iba jedným smerom, teda dopredu. Mnohokrát pôjdete aj dozadu. Naše telo funguje na báze 2 – 1, čiže dva kroky vpred, jeden krok vzad. Nemôžete neustále stúpať. Niekedy môžete mať pocit, že idete dozadu 4-5 krokov, no skôr či neskôr príde malý kopanec a ocitnete sa o 10 krokov vpredu. Následne si na ďalšej lekcii uvedomíte, ako sa vášmu susedovi na hodine parí z hlavy a vy si, naopak, s ľahkosťou vykračujete. Jazykové prekážky sú, boli a vždy budú. Nebojte sa ich zdolávať.

Nájdite si svoj štýl. Nie každému sedí jeden a ten istý učiteľ, jedna a tá istá metodika, kniha, škola či lavica. Spýtajte sa samých seba: „Aký typ študenta som?“ Možno ste auditívny typ a najlepšie si zapamätáte to, čo sa vám dostane priamo do uší. Alebo vizuálny typ? Potrebujete veci skôr vidieť ako počuť? Trebárs patríte medzi tých, ktorí sa radšej učia doma. Na hodine si robíte iba akési rýchle a nečitateľné poznámky, no v pokoji domáceho prostredia dávate všetkému tvar a lesk.

Neignorujte svoju jedinečnú osobnosť. Dajte na svoj inštinkt a na svoju skúsenosť. Najdôležitejšie je neporovnávať sa a nesúťažiť s ostatnými študentmi. Neustále hľadajte nástroje, ktoré vám pomôžu učivo ľahšie dostať do hlavy. Poradte sa s učiteľom alebo so spolužiakom. Všetko, čo prispieva k efektívnemu štúdiu, je vítané. Máte radi obrázky či diagramy? Výborne, tak teda kreslite! Lepte si papieriky s obrázkami napr. na zrkadlo v kúpeľni alebo na chladničku. Robte čokoľvek, čo vystihuje vaše JA. Objavujte, skúšajte, experimentujte. Nájdite si svoj vlastný štýl!

#8 VYUŽÍVAJTE MODERNÉ TECHNOLOGIE

Hoci sa považujem za veľkého mladíka a v duši sa necítim viac ako pätnásťročný, musím povedať, že výučba a štúdium jazyka sa za posledných desať rokov neuveriteľne zmenili. Za mojich čias, keď som ešte chodil na základnú školu, sme sa učili z malej červenej knižky s názvom Angličtina pre najmenších. Nedovolím si hodnotiť, či to bola na tú dobu najlepšia dostupná učebnica, no nezatracujem ju – svoju úlohu splnila. Taktiež beriem na vedomie, že učitelia na štátnych školách sa musia riadiť osnovami Ministerstva školstva a vyučovať z dodávaných učebných materiálov. Niekedy si človek nenavyberá. Bohužiaľ, často ide aj o peniaze.

Zrejme najdôležitejším novodobým vzdelávacím médiom je, ako už iste tušíte, internet. Náš všemohúci, milovaný a zatracovaný „net“, pred ktorým sa všetci klaniame a ktorý zároveň preklíname. V zmysle jazykového vzdelávania však internet funguje ako dvojsečná zbraň. Ak neviete, kde hľadať informácie o anglickom jazyku a nepoznáte zdroj, odkiaľ pochádzajú, budete patriť medzi skupinu tzv. „zblúdených“ študentov.

Neverte všetkému, čo sa dočítate na internete. Overujte si zdroje, filtrujte informácie, buďte ostražití. V prípade potreby všetky nejasnosti konzultujte s odborníkmi. Predovšetkým sa vyhnite rečiam typu „kamarátkina suseda povedala...“, ale o tom až v ďalšej časti.

Pod modernými technológiami rozumieme také učebné prostriedky, ako napr. počítač, televízor, aktuálny video či audio materiál, elektronické slovníky (pre Windows, Android a iné platformy), e-learning, moderné a interaktívne učebnice s pútavým obsahom či rozličné typy interaktívnych tabúľ spolu s interaktívnym softvérom. V prípade, že ste sa rozhodli vyhľadať jazykovú školu, zistite si, či má dostatočné študijné vybavenie. **Najlepšie je ísť sa rovno pozrieť na ukážkovú hodinu a prekonzultovať všetky možnosti štúdia.**

Svet okolo nás je v neustálom pohybe. Je dôležité plávať v trende a byť informovaný o novinkách a zaujímavostiach, ktoré éra moderného sveta ponúka. Vo svetovo uznávaných vydavateľstvách, ako PEARSON, CAMBRIDGE, OXFORD alebo MACMILLAN, pracujú skutočne fundovaní jazykovedci, metodici a pedagógovia s dlhoročnými skúsenosťami. Neváhajte do ich publikácií nahliadnuť, prípadne si niektorú z nich zakúpiť, spolu s rozličným podporným materiálom (online gramatické cvičenia, videá, e-knihy a pod). Zaručujeme vám, že budete v dobrých rukách.

#9 VYHÝBAJTE SA „MUDRLANTOM“

Už od útleho detstva si postupne, no veľmi zreteľne vytvárame pevné nazeranie na svet. Spoznávame samých seba, svojich rodičov, svoje okolie, školu, kamarátov. Je preto pochopiteľné, že podstatná časť našich životných postojov a názorov je výsledkom výchovy a vzdelania. To je pravdepodobne hlavný dôvod, prečo neustále zatracujeme všetko nové a neznáme, čokoľvek, čo nie je v súlade s naším vnútorným, umelo vytvoreným svetom.

Zabúdame na svoj inštinkt, cit a v neposlednom rade aj na zdravý rozum. Možno sme už trochu „mimo“ či príliš unavení z neustáleho absorbovania tej lavíny informácií, ktorá sa na nás dennodenne valí. Nemáme silu ani čas zamýšľať sa, čo je správne a nesprávne, a rovnako tak strácame zo zreteľa rozdiel medzi múdrosťou a hlúposťou. Práve preto sa často stávame obeťami svojich dobromyseľných, no veľmi zle informovaných priateľov, známych či kolegov.

Zámerom tejto časti je poradiť vám, aby ste sa vyhýbali mudrlantom, čiže ľuďom, ktorí vám budú oduševnene hovoriť, čo a ako sa má robiť, no pritom nemajú ani len potuchy o tom, ako jazyk skutočne funguje. Aby som vás zbytočne nezaťažoval, rozhodol som sa trochu zaloviť v pamäti a vybrať päť najnezmyselnejších výrokov, resp. jazykových mýtov, s ktorými sa denne stretávam. Hoci sme na danú tému už uverejnili aj krátky blog (<http://www.jazykovaskolago.sk/sk/article/9/109/co-si-myslite-ze-viete-o-anglictine-pat-myto-anglickom-jazyku>), nezaškodí, ak si tieto „bludy“ trochu osviežime, či v prípade potreby pridáme aj nejaké nové. Zároveň si ich všetky v krátkosti vysvetlíme a spoločne sa zahráme na tzv. „ničiteľov“ mýtov. Tak teda, tu ich máme:

- 1. Angličtina je jednoduchšia ako slovenčina, alias jej vylepšená verzia – angličtina je najjednoduchší jazyk na svete.**

NIE: Každý jazyk je iba relatívne jednoduchý. To, čo jeden jazyk nedokáže vyjadriť jedným spôsobom, musí vyjadriť iným. Slovenčina má možno zložitejšiu gramatiku. Pokiaľ berieme do úvahy množstvo

koncoviek pri skloňovaní a časovaní, anglická gramatika je jednoduchšia. Na druhej strane, angličtina má oveľa zložitejšiu polysémiu (kedy jedno slovo má veľký počet významov vo vzťahu ku kontextu, v ktorom je použité), neplatí v nej fonemický princíp („píš, ako počuješ“) a má teda neporovnateľne zložitejšiu výslovnosť, má veľké množstvo gramatických časov, podstatne pevnejšiu syntax (vetnú stavbu), nepravidelné slovesá a mnoho iných prekvapení.

2. Gramatika je nepodstatná, alias „Ale ved' rozumeli by mi, pravda?“

NIE: Ako sme už spomenuli v predchádzajúcej časti, gramatika je lepidlo držiace všetky zložky jazyka pohromade. Výroky typu „*Podľa mňa by pochopili, čo od nich chcem.*“ alebo „*Ha, ha, ved' rukami-nohami by som sa dohovorila.*“ sú iba prázdne reči tých, ktorí si neuvedomujú, čo si o nich ľudia v anglicky hovoriacej krajine počas rozhovoru myslia. Predstavte si cudzinca hovoriť po slovensky bez toho, aby vedel skloňovať či časovať: „*My zajtra budú prídem na teba do návšteva.*“ Uznajte, s rukou na srdci, vyznie to otrasne. Rovnako tak vyznieme aj my pred Britom či Američanom, ak neovládame ani len základnú gramatiku anglického jazyka.

3. Aby som sa naučil po anglicky, stačí mi „iba“ komunikovať, čiže rozprávať.

NIE: V bežnom chápaní sa pod pojmom „komunikácia“ rozumie iba rozprávanie, teda ústna komunikácia. Komunikácia však môže byť nielen ústna, ale aj písomná, pričom práve písomná komunikácia je v súčasnej dobe e-mailov, chatov a blogov nesmierne dôležitá. Nevedieť písať po anglicky znamená ovládať jazyk iba na 50%. Navyše, trénovať „iba“ komunikáciu v jazyku predstavuje budovanie iba jednej zručnosti – teda rozprávania. Ak teda vieme rozprávať, no nevieme ani písať, ani čítať či v najhoršom prípade ani správne vyslovovať, ovládame jazyk iba na 33%. To je skutočne veľmi slabé číslo.

4. Po anglicky sa naučím za dva-tri mesiace.

NIE: Zázraky sa dejú iba v rozprávkach. Štúdium jazyka si preto vyžaduje určitý čas, ak v ňom chcete zaznamenať stabilnejšie výsledky. Všetky „rýchlokurzy“ sú iba skrytou formou prvej pomoci a, samozrejme, vyhodené peniaze. Nedajte sa oklamať podobnými marketingovými ťahmi. Vždy hľadajte kvalitu, dlhodobejší rozvoj a perspektívu.

5. Dobrý učiteľ naučí KAŽDÉHO.

NIE: Uvedomte si, že učiteľ je iba sprievodca, ktorý vám otvára dvere, ukazuje cestu. Je nesmierne dôležitý až nevyhnutný, no veľká časť práce závisí od vás. Ak nepridáte ani štipku úsilia, nepomôže vám ani ten najlepší, oceneniami sa blyšiaci učiteľ na svete.

Keď už som sa tak vášnivo rozpísal, dovolil som si pridať ešte jeden BONUSOVÝ mýtus. Kráľovský, mýtus všetkých mýtov:

ANGLICKÝ JAZYK SA NAUČÍM ROVNAKO AKO SVOJ MATERINSKÝ JAZYK (čiže ako dieťa).

NIE: Za žiadnych okolností si nestotožňujte učenie sa cudzieho jazyka s *vývinom reči* u detí. Hoci dieťa môže popri svojom materinskom jazyku slušne ovládať aj druhý jazyk, dospelý sa ho učí podstatne odlišne. Úspešný vývin reči u dieťaťa je úzko spätý s rečou tela, od ktorej je dieťa nevyhnutne závislé. Osvojovanie si cudzieho jazyka je úplne odlišný „systémový“ proces a materinský jazyk je takmer nemožné uviesť do režimu spánku. Slovenčina je ako operačný systém a angličtina predstavuje program, ktorý je v ňom nainštalovaný. Spúšťate ho, ovládate ho, no materinský jazyk je neustále prítomný. Cieľom efektívneho štúdia anglického jazyka je **zautomatizovať** si čo najväčší počet výrazov či výpovedí a prirodzene využívať svoj tvorivý jazykový potenciál.

Verím, že ste sa v tejto kapitole dozvedeli niečo nové a zaujímavé. Nedajte sa nachytať. Nezabočte do slepej uličky!

#10 POZNAJTE SVOJE HRANICE

V poslednej časti knihy budeme trochu hovoriť o hraniciach jazykového potenciálu a možných prekážkach, na ktoré môžete počas štúdia naraziť. Kliše typu „opakovanie je matka múdrosti“ alebo „bez práce nie sú koláče“ majú pri dosahovaní jazykového cieľa svoje pevné miesto, no tentokrát upriamim vašu pozornosť trochu iným smerom.

Osvojovanie si jazyka by sa dalo veľmi výstižne prirovnať k chodeniu do fitness centra. Predstavte si, že vážite 150 kíl. Vstúpili ste si do svedomia, všetky sladkosti vyhodili do smetného koša a navštívili osobného trénera. Pri dodržiavaní všetkých zásad a prikázaní budete môcť za krátky čas zmeniť šatník a každý váš pohľad do zrkadla bude sprevádzať ligotavý úsmev. No postupom času zistíte, že zhadzovanie váhy ide čoraz ťažšie, pokrok je pomalší a váš entuziazmus sa akosi vytráca. Čo robiť?

Pri štúdiu anglického jazyka je pochopiteľné, že začiatočník sa za rovnaký čas naučí oveľa viac ako pokročilý študent. Jazyk je pre neho krajinou zázrakov, veľkou neznámou a po každej hodine dobehne udychčaný domov, aby sa mohol pochváliť novonaučenou frázou.

Na každej jazykovej úrovni sa dostanete do štádia, kedy prestávate vidieť výsledky práce a všetko vám pripadá akési komplikované. V tejto fáze je potrebné NEZASTAVOVAŤ SA a hľadiť smelo dopredu. Poriadne si zopakujte všetko učivo, hľadajte drobné medzery v základoch a poraďte sa o svojom probléme s vyučujúcim. Ak ste na vyššej jazykovej úrovni, je dôležité hľadať nové stimuly, nové vízie. Jednoducho povedané, vždy sa snažte nachádzať niečo nové, skryté, neznáme. Vystúpte zo svojej zóny pohodlia. V prípade, že chodíte na konverzačný kurz, pokúšajte sa hovoriť na také témy, v ktorých máte slabé znalosti alebo o ktorých nehovoríte veľmi často. Jazykový potenciál je skutočne neobmedzený a je len na vás, ako ďaleko ste ochotní zájsť. Pamätajte si ale jedno – výsledky sa dostavia. VŽDY.

Poznajte svoje hranice. Inými slovami, vždy by ste mali vedieť, čo ste v anglickom jazyku schopní vyjadriť a čo nie. Často sa totiž stáva, že študenti by chceli hovoriť o takých veciach, na ktoré nemajú jazykové kapacity. Hoci sa s jazykom oboznamujú ešte len prvý mesiac, zaujíma ich, ako sa povie toto, ako sa povie tamto. Improvizácia je v jazyku veľmi dôležitá, no je potrebné používať ju v rámci dostupných gramatických a lexikálnych prostriedkov, teda tých, ktoré už ovládáte. Všetko má svoje fázy, svoj smer, svoj zmysel. Nezastavujte sa. Budte trpezliví. Všetko má svoj čas.

DOSLOV

Milý čitateľ, sme na konci knihy, no cesta dobrodružného štúdia anglického jazyka sa ešte len začína. Oboznámili ste sa s veľmi hodnotnými skutočnosťami a ste vyzbrojení novými vedomosťami. Odviedli ste obrovský kus práce už len tým, že ste boli ochotní vyhradiť si pre seba hodinku času a dozvedieť sa o angličtine čosi nové. Máte moju poklonu.

Verím, že vás tieto riadky oslovili a prečítate si aj našu ďalšiu krátku a bezplatnú elektronickú publikáciu s názvom TOP 7 CHÝB PRI ŠTÚDIU ANGLICKÉHO JAZYKA. Určite nebudete ľutovať. Jazyk nie je až taká hrozná a zložitá vec. Je jednoducho taký, aký je.

S úprimnou vďakou

Vladimír

